

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Haber-Yorum

Geleneksel İslam Kimin Çıkarına Hizmet Ediyor?

Haber:

Dini Komite ve Dini İdare, geleneksel İslam'a bağlılık doğrultusunda geçtiğimiz hafta Kırgızistan'da bir dizi etkinlikler düzenlerken, aynı zamanda "Din Özgürlüğü ve Dini Kurumlar" Kanununu açıklamak üzere farklı bölgelerde toplantılar düzenledi. Toplantıların ana konusu, aşırıcilık ve terörizme karşı koymak için Hanefi mezhebine ve Maturidi akidesine tabi olmanın gerekliliğini vurgulamaktı.

Yorum:

Bu nedenle "geleneksel İslam" terimine ve hükümet tarafından teşvik edilen mezhepçilik konusuna değinmek gerekir.

"Geleneksel İslam" terimi, Sovyetler Birlięi'nin çöküşünden sonra Kırgızistan da dahil olmak üzere Orta Asya'da İslam'ın hükümlerini ve değerlerini bazı geleneklere entegre etmek amacıyla kullanılmaya başlanmıştır. "Geleneksel İslam" Sovyet döneminde de var olmasına rağmen, örneğin nikah ve cenaze gibi bazı bireysel şerî hükümler de vardı. Ama bu hükümler, hakkında özel kitaplar yazılana kadar, "Nişanlı kızı kaçırmak" ve "Ölü için kırkinci yas günü" gibi gelenek ve göreneklerle birlikte öğretiliyordu.

Ancak Orta Asya'da kapitalizmin ortaya çıkmasından sonra "laik bir devlet olma" bahanesiyle şerî hükümler kısıtlanmıştır; çünkü laik bir devlette din siyasete karışmaz ve hayatın kanunları, şeriat tarafından değil, tüm kanunlar parlamento üyeleri tarafından çıkarılmaktadır. Dolayısıyla laik bir devlette, dinin sadece nikah, cenaze, namaz ve oruç gibi kişisel konularda kullanılması caizdir. Dinin sadece siyasete karışmayan kısımlarının uygulanmasına ve parlamentonun çıkardığı yasaları destekleyerek yaşamaya rıza göstermek "geleneksel İslam" olarak adlandırılmaktadır. Bu yüzden parlamento tarafından çıkarılan yasalara göre değil de şeriatın hükümlerine göre yaşamamız gerektiğini söyleyen Müslümanlar "aşırılık yanlısı" olarak etiketleniyorlar. Dolayısıyla "geleneksel İslam'ın", İslam'ı sadece kişisel meseleler için kullanmaya ve hükümet tarafından çizilen hatlara tabi olmaya uyarlanmış bir proje olduğunu söylemeye bile gerek yoktur.

Aslında "geleneksel İslam'ı" Hanefi mezhebiyle ilişkilendirmek büyük bir hatadır. Zira Ebu Hanife fikhını, Kur'an-ı Kerim, Peygamberimizin sünneti, icma, kıyas ve İstihsan'ın yanı sıra İslam ile örtüşen örfe dayandırmıştır. Dolayısıyla bu, müçtehitlere mahsus bir konu olup Ebu Hanife'nin görüşüne göre örfün, şeriattan daha iyi olduğu anlamına gelmez. Bilakis bunun aksine şayet şeriata uygun olursa Ebu Hanife için şerî hükümlerin kaynağı olacaktır.

Burada Hanefi mezhebini benimseyen alimler ve devlet çalışanları için bir soru gündeme gelmektedir; neden Hanefi mezhebine göre namaz kılmayı talep ettiğiniz gibi ekonomik konularda da Hanefi mezhebini takip etmeyi talep etmiyorsunuz? Örneğin Ebu Hanife'nin öğrencisi olan Ebu Yusuf, İslam'daki ekonomik konuları "El-Harac" adlı kitabında kapsamlı bir şekilde açıklamıştır. Ancak sizler bunun yerine, kapitalist ekonomik sistemi, faize dayalı parlamento tarafından kabul edilen yasaları ve halkın sırtında ağır bir yük olan vergi sistemini takip ediyorsunuz! Hanefiler nezdinde hırsızlık ve zina gibi ciddi suçların cezası nedir? Yoksa Hanefi nezdinde eğitim siyaseti, Batı kültürüne ve karma eğitime mi dayanıyor? Peki Ebu Hanife'ye göre yönetim sistemi, İslam esasına göre mi yoksa demokratik cumhuriyet sistemi esasına göre mi olması gerekir?

Dolayısıyla “geleneksel İslam” terimi, ideolojik İslam'a karşı küresel küfür sisteminin bir projesidir. İslam, fikir ve metottan oluşan akli akidedir. İslami fikir, akide ve hayatımızda karşılaştığımız tüm sorunlar için Allah tarafından verilen çözümlerdir. Metot ise fikrin hayatımızda var olmasını sağlayan şerî hükümlerin beyanıdır. Diğer bir ifadeyle Allah'ın toplumdaki tüm suçları ortadan kaldırmak için koyduğu çözümlerin nasıl uygulanacağını ve akidenin nasıl korunacağını bir beyanıdır ve aynı zamanda İslam'ı hayata geri döndürmenin metodunu belirleyen şerî hükümlerin bir beyanıdır. Dolayısıyla fikir veya metoda ayrı ayrı davet etmek caiz değildir. Çünkü her bir hükmün kendi metoduna bağlanması gerekir; örneğin hırsızlık gibi insanlar arasında bir suç işlendiğinde, hırsızın eli İslam'ın metoduna göre kesilir. Bu, insanların yaşam için helal rızık aramalarını ve hırsızlıktan uzaklaşmalarını sağlamaktadır. Şu anda teşvik edilen “geleneksel İslam'da”, bir hırsızın alması gereken cezanın bir türü yoktur. Bu da bu suçun cezalandırılması için küfür yasasına başvurmaya teşvik etmektedir. Küfrü "geleneksel İslam'ı" geliştirmeye iten sebep işte budur. Bunun amacı, İslam ümmetinin kafirlere boyun eğme durumunu sürdürmek, dolayısıyla herhangi bir köklü değişimi önlemektir. Bu projenin temel görevlerinden biri de, ümmetin küfre boyun eğmesini sabır olarak nitelendirmek ve küfrün bozgunculuğuna aldırış etmeyen zayıf ve çaresiz Müslümanların çemberini genişletmektir. Bu nedenle böyle bir projeye sessiz kalmamız caiz değildir ve davetimizi ve çabalarımızı, İslam'a bir bütün olarak bağlı kalmaya odaklamalıyız.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Mümtaz Maveraünnehrî